

Compte enrere per a les cambres de comerç

Una sentència del Tribunal Constitucional espanyol ha revifat el debat sobre les cambres de comerç. La quota obligatòria s'acabarà, i patronals i governs volen ara collir el profit de les empreses. Les cambres se les veuran difícils.

Javier Gómez Navarro, ministre espanyol de Comerç. Finalment, el Govern espanyol ha acceptat la sentència del Tribunal Constitucional.

Què és una cambra de comerç? Per a què serveix?" Fins fa poc, aquestes eren unes preguntes innocents que de vegades, molt de tant en tant, es podia fer la gent poc relacionada amb la cultura empresarial. I és que a les cambres de comerç no els preocupava gaire que, al cap de cent anys d'història, encara hi hagués gent a la lluna sobre el què i el per què d'aquestes institucions.

Però des de fa un parell de mesos, la cosa ha canviat radicalment. Ara aquestes preguntes no solament no semblen innocents, sinó que poden estar carregades de malícia i d'autèntica dinamita. La metxa, la va encendre una sentència del Tribunal Constitucional el 16 de juny passat, que va eliminar principis fonamentals per a les actuals cambres de comerç, amb la declaració d'inconstitucionalitat d'una llei de començament de segle! Llavors va començar un compte enrere que acaba el 30 de setembre.

Els principis fonamentals ara en dubte són que totes les empreses del país paguin, o hagin de pagar, una quota a la cambra de comerç de la demarcació respectiva, i en formin part. Així, les cambres recaptin i administren a benefici dels seus "associats" un munt de diners que sempre han estat cobejats per les administracions públiques, ja sigui el Govern espanyol o els governs autonòmics, i sobretot per les organitzacions patronals, amb la CEOE de José María Cuevas al capdavant.

La llei del 1911. D'on surten i què fan les cambres? Les cambres de comerç, indústria i navegació són unes institucions públiques, no privades, que existeixen des de fa més de cent anys. Per exemple, la de Barcelona es va fundar el 1886 i la de València un any després. Aplegaven tots els empresaris de la zona i es dedicaven a defensar els seus interessos.

L'any 1904, totes les cambres espanyoles van reunir-se a Barcelona i van demanar al Govern central que fes una llei per ordenar-les

jurídicament. La llei va arribar el 1911 i va obligar totes les empreses a pertànyer a la cambra corresponent i a pagar la quota. En canvi, tenien el dret de votar i elegir els seus representants al ple de la cambra, que vetllava pels seus interessos.

La veritat és que des de llavors ha plogut molt i hi ha hagut de tot, però en general les cambres de comerç han estat acceptades perquè han tingut un paper destacat i influent en el seu àmbit. Sempre dependent del pes i de la personalitat dels presidents de torn i de la representativitat

CARME PUÉRTOLAS

Antoni Negre, president de la Cambra de Comerç de Barcelona. Les cambres demanen que no s'elimini l'afiliació i la quota obligatòries.

del membres del ple. Però ara les coses han canviat molt. Des que va tornar el règim democràtic i la societat es va poder organitzar lliurement, algunes patronals van començar a queixar-se que les cambres els usurpen el paper de representants dels empresaris.

El recurs de València. El que els dol més a les patronals és que, al damunt, les cambres cobrin quotes per llei i després es gastin els diners sense poder-hi influir. A València la queixa va arribar als tribunals. L'empresa Istobal va interposar un recurs al Constitucional perquè no estava d'acord amb el pagament obligatori a la Cambra de Comerç de València, i després s'hi van afegir altres empreses, entre les quals, la més important, la Ford.

Les cambres de comerç s'han defensat sempre d'aquests atacs dient que les patronals només representen els seus afiliats i, en canvi, les cambres representen totes les empreses. També diuen que això garanteix que no estiguin al servei només d'uns quants... El cas és que el Govern socialista, al cap d'uns quants anys de polèmica (i qui sap si per fer la punyeta a una CEOE massa propera al PP), va acabar donant la raó a les cambres i va impulsar la llei del 93.

En general, aquesta llei ho deixava tot igual però millorava algunes coses. Sobretot, la manera de gastar-se els diners, que a partir d'ara havien de servir per fomentar la formació professional i el comerç exterior (pagar curssets i viatges a l'estranger), d'acord amb el Govern espanyol i amb les autonomies que tinguessin competències sobre les cambres, cas per exemple de la Generalitat valenciana i de la Generalitat de Catalunya. I també va preveure que s'espavilessin a autofinçar-se per tal de no dependre tant de les quotes.

I més recursos. Però, lluny de posar pau, amb la llei del 1993 va arribar definitivament la guerra. A més del front de les empreses descontentes, es va obrir el front autonòmic: La Generalitat valenciana i la Generalitat de Catalunya van presentar recursos contra aquesta llei perquè consideren que envaeix competències autonòmiques quan decideix l'assignació dels diners de les cambres. Els governs de València i Barcelona opinen que això ho han de decidir els parlaments autonòmics.

Aquests dos recursos encara no s'han resolt, però el d'Istobal sí. En la sentència del mes de juny, el Constitucional va eliminar la llei del 1911 i va donar la raó als que sempre han estat en contra de pagar la quota de la cambra. Però no va dir res de la llei del 1993, posterior al recurs d'Istobal. Ara tothom sospita que té els dies comptats, encara que continuï vigent. La Cambra de València pot perdre 1.000 milions de pessetes en quotes.

La primera reacció del ministre de Comerç, Javier Gómez Navarro, va ser molt enèrgica, totalment a favor de les cambres, i va dir que les defensaria fins on calgués. Però amb els dies ha comprès que una guerra contra el Constitucional és una guerra perduda i la setmana passada va anunciar que el Govern espanyol acceptava la sentència i que modificaria la llei del 93, fent que les quotes no fossin obligatòries. El 30 de setembre ha promès que tindrà la solució damunt la taula.

Qui badi es queda sense diners. Això ha estat el tret de sortida d'una gran cursa de negociacions, contractes i declaracions que durarà tot l'estiu perquè, qui badi, es quedarà sense diners, sense cambres sobre les quals tenir competència, o sense cap de les dues coses. Els tretze presidents de les cambres del Principat, encapçalats per Antoni Negre, van pregar dijous passat al ministre que no elimini l'afiliació i la quota obligatòries, autèntic taló d'Aquiles d'aquestes institucions. D'una manera semblant, el president de la Cambra de València, José Enrique Silla, ha dit que seria una mala solució que en el futur les cambres rebessin una assignació

de diners de l'administració, en lloc de cobrar quotes, perquè deixarien de ser políticament independents.

Hi ha debat per estona, però tothom sap que el futur serà diferent i, probablement, desapareixeran algunes cambres. Per exemple, que al Principat n'hi hagi tretze queda molt comarcalista però és una barbaritat, perquè les més petites amb prou feines tenen diners per pagar les despeses de funcionament. Es dona la paradoxa que una empresa de Tàrrrega paga a la cambra una quota similar a la que pagaria si estigués a Barcelona, però en canvi no pot rebre els mateixos serveis. És lògic, perquè la cambra de Tàrrrega té 14 milions de pressupost i la de Barcelona supera els 2.000 milions.

El futur: les fusions. Quan pagar la quota no sigui obligatori, les cambres més dèbils ho tindran molt pelut i, si comencen a faltar els diners, moltes es plantejaran ajuntar-se amb les cambres veïnes per sobreviure. No en va el Govern de Jordi Pujol va enviar al Parlament, no fa ni tres mesos, un projecte de llei de Cambres que ja preveia "fusions, integracions i dissolucions". I també que les cambres poguessin crear delegacions en zones de la seva demarcació: ni més ni menys el que passa a la Cambra de Mallorca, que des de l'any 24 té una delegació a Eivissa per a les Illes Pitiüses.

Sigui quin sigui, el futur de les cambres es negociarà aquest estiu a quatre bandes: les mateixes cambres, prou "tocades"; els governs autonòmics amb competències sobre el tema, com els del Principat i el País Valencià (el Govern Balear no en té); la CEOE, la gran guanyadora, i el ministre de Comerç. I tot per una baralla entre empresaris.

La situació és tan estrambòtica que, mentre a València el recurs d'Istobal va destapar la caixa dels trons, Menorca és una bassa d'oli i fins i tot els empresaris d'hostaleria protesten perquè volen tenir més representants al ple de la cambra local! Una altra contradicció es dona a Mallorca, on sempre hi ha hagut molta polèmica entre la Cambra i la CAEB, la patronal de les Illes, tot i que Pau Català, el president de la Cambra, és un dels fundadors de la mateixa CAEB.

Tothom vol els diners de les cambres. Tot plegat és una situació difícil de comprendre per a l'opinió pública, excepte si es posa el dit a la nafra, que són les lluites de protagonistes entre els diferents representants empresarials i, sobretot, els milers de milions de pessetes (7.000 milions als Països catalans) que administren les Cambres. La CEOE no ha paït mai que aquests diners "siguin dels empresaris" i en canvi que els presidents d'aquestes institucions no estiguin sota la seva òrbita.

RAFA GIL

José Enrique Silla, president de la Cambra de València. Silla pensa que és una mala solució que les cambres rebin diners directament de l'administració, en lloc de cobrar quotes, perquè deixarien de ser independents.

I els polítics no s'han trobat mai gaire còmodes amb unes institucions tan poderoses com les cambres. Ara tenen l'oportunitat de fer-se-les a mida, i ben segur l'aprofitaran. Al Principat, per exemple, a alguns consellers del Govern Pujol no els ha agradat mai que Antoni Negre tinguí més diners per a fer estudis sobre la situació de l'economia catalana que el mateix Govern de la Generalitat de Catalunya.

Jordi Fortuny

Els diners de les cambres de comerç

Nom	Pressupost 1994*
Barcelona	2.786,2
València	1.055,0
Castelló	529,8
Alacant	412,5
Girona	381,0
Mallorca, Eivissa i Formentera	350,0
Sabadell	258,1
Terrassa	198,0
Lleida	177,0
Tarragona	150,1
Reus	85,1
Manresa	84,1
Tortosa	68,2
Menorca	43,0
Alcoi	40,0
Sant Feliu de Guíxols	37,5
Palamós	35,2
Valls	31,8
Oriola	31,4
Tàrrrega	14,7

* En milions de pessetes.